

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 510/2019
24.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА, Република ..., ..., чији је пуномоћник Марко Коњевић, адвокат из ..., против туженог ББ, чији је пуномоћник Драган Симић, адвокат из ..., ради предаје ствари, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1467/18 од 26.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 24.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

I УСВАЈА СЕ ревизија туженог, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Привредног апелационог суда Пж 1467/18 од 26.06.2019. године и пресуда Привредног суда у Београду П 4189/2017 од 12.12.2017. године и пресуђује:

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца АА Република ..., ... да се тужени ББ обавезе да тужиоцу преда слободну од лица и ствари непокретност која се налази у ... на адреси ... (раније ...) .-. , уписану у лист непокретности .. на катастарској парцели ./ . КО ..., број посебног дела .. и то пословног простора за који није утврђена делатност, а што у природи представља канцеларијски простор на другом спрату зграде број .-. у улици ... (раније ...) и то: пословне просторије на другом спрату кацеларије .-. укупне површине 174,15 m², нус просторије (ходници, WC, магацин), укупне површине 72,21 m² и заједнички простор од 44,80 m² које се налазе на другом спрату-гледано од улаза десно прва просторија с десне стране, ходник на десној страни и канцеларије које гледају према улици ... (раније ...) са претходно описаним припадајућим просторијама.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом исплати износ од 1.061.606,00 динара на име накнаде трошкова парничног поступка.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом исплати износ од 692.895,00 динара на име накнаде трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 4189/2017 од 12.12.2017. године, у ставу првом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу преда слободну од лица и ствари непокретност која се налази у ... на адреси ... (раније ...) .-. , уписану у лист непокретности ... на катастарској парцели ./ КО ..., број посебног дела .. и то пословног простора за који није утврђена делатност, а што у природи представља канцеларијски простор на другом спрату зграде број .-. у улици ... (раније ...) и то: пословне просторије на другом спрату канцеларије .-. укупне површине 174,15 m², нус просторије (ходници, WC, магацин), укупне површине 72,21 m² и заједнички простор од 44,80 m² које се налазе на другом спрату-гледано од улаза десно прва просторија с десне стране, ходник на десној страни и канцеларије које гледају према улици ... (раније ...) са претходно описаним припадајућим просторијама. У ставу другом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 909.440,00 динара.

Привредни апелациони суд, као другостепени, пресудом Пж 1467/18 од 26.06.2019. године, одбија жалбу туженог и потврђује наведену првостепену пресуду.

Против пресуде другостепеног суда, тужени изјављује ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију тужилац оспорава ревизијске наводе, указујући на правилност заузетог становишта нижестепених судова.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14) и нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац, резидент Републике ..., тужбом од туженог захтева предају у посед испражњеног од лица и ствари пословног простора који се налази у ... на адреси ... (раније ...) .-. , Република Србија, уписаног у лист непокретности број .. на катастарској пацели ./ КО... . Уз тужбу приложен је извод из листа непокретности број .. КО ..., у коме је на страни његовог правног претходника - ВВ, као врста права уписано - право својине, а као облик својине – друштвена са обимом удела 287/1025.

На темељу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд усваја тужбени захтев тужиоца у целисти, сматрајући да тужилац основано од туженог захтева предају у посед спорне непокретности. Разлози на којима је засновано овакво становиште засновани су на тврдњи да је тужилац носилац права својине по

основу претпоставке тачности уписа у земљишним књигама. Сходно томе, има право да од туженог, као фактичког држаоца ствари, захтева предају.

Другостепени суд закључује да је првостепени суд правилно оценио основаним захтев тужиоца за предају спорне непокретности, уз оцену да је тужилац уписан као носилац права својине на предметном пословном простору и то својине која има облик друштвене својине.

Разматрајући основаност ревизијских навода, Врховни касациони суд, не прихвата наведено, јер налази да су одлуке нижестепених судова засноване на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 37. Закона о основама својинско правних односа, прописано је да власник може тужбом захтевати од држаоца повраћај индивидуално одређене ствари. Лице које захтева повраћај ствари, мора доказати да на њој има право својине, као и да се ствар налази у фактичкој власти туженог.

У складу са наведеним, основано се у ревизији истиче да чињеница што је у катастру непокретности на страни правног претходника тужиоца, као врста права уписано - право својине, а као облик својине – друштвена, не води закључку да је тужилац власник спорне непокретности. Ово је из разлога што непокретност и даље опстаје у режиму друштвене својине. Стога, тужилац не може бити њен власник. Он може бити једино носилац права коришћења ствари која се налази у друштвеној својини.

С друге стране, ни становиште да носилац права коришћења ствари у друштвеној својини има право на правносвојинску и државинску заштиту, у конкретном случају не може опстати као правноваљано. То право могу остварити искључиво резиденти Републике Србије, подложни њеном уставноправном режиму својинске трансформације друштвене својине у друге уставом предвиђене облике својине (кроз процес приватизације установљен регулативом Републике Србије). Тужилац није резидент Републике Србије, већ је резидент ... Републике ..., као бивше чланице Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (даље у тексту: СФРЈ). Зато је правни основ за решавање о праву на предају спорне ствари у посед тужиоцу, у циљу његових стечених својинских права, дефинисан Анексом Г Споразумом о питањима сукцесије, закљученим између бивших република СФРЈ, којим се регулишу питања приватне својине и стечених права. Међутим, Анекс Г Споразума о питањима сукцесије није непосредно применљив. Његовој примени нужно претходи закључење билатералних споразума међу бившим републикама СФРЈ, у конкретном случају Републике Србије и Републике ... . Овакво становиште изражено је у одлуци Европског суда за људска права у предмету „*Младост Турист*“ *АД Београд против Хрватске*, број 73035/14 од 30. јануара 2018. године. Притом, исто је већ раније прихваћено у одлуци Врховног касационог суда Прев. 382/17 од 29.06.2018. године.

Сходно изнетом, супротно становишту нижестепених судова, тужилац није доказао да је титулар права својине на спорној непокретности. Уз то, његови наводи о остваривању заштите права изведених из права својине као његових стечених права немају правно утемељење у позитивноправним прописима Републике Србије. У том смислу, нема правног основа за остваривање правне заштите тужиоца према туженом, уз примену одредбе члана 37. Закона о основама својинскоправних односа. Због тога је Врховни касациони суд закључио да одлуке нижестепених судова треба преиначити и тужбени захтев за предају предметне непокретности у посед одбити као правно неоснован.

Имајући у виду да су нижестепени судови погрешно засновали одлуку о основаности главног тужбеног захтева, преиначена и одлука о трошковима парничног поступка. С обзиром на остварени успех туженог у спору, њему припада и право на накнаду трошкова насталих у поступку пред првостепеним и другостепеним судом, у складу са члановима 153, 155, 163 и 165 Закона о парничном поступку. Тужени има право на накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка, и то: за састав одговора на тужбу од стране адвоката износ од 37.500,00 динара по АТ, на име судске таксе на одговор на тужбу износ од 155.072,00 динара, на име заступања од стране адвоката на два одржана рочишта износ од по 39.000,00 динара (укупно 78.000,00 динара), на име приступа адвоката на једно неодржано рочиште износ од 20.250,00 динара, за састав жалбе од 05.02.2016. године од стране адвоката износ од 75.000,00 динара, на име судске таксе на жалбу од 05.02.2016. године износ од 311.377,00 динара, за састав жалбе од 09.02.2018. године од стране адвоката износ од 75.000,00 динара, на име судске таксе на жалбу од 09.02.2018. године износ од 309.407,00 динара, све у складу са опредељеним захтевом, према важећој Адвокатској тарифи и на основу Закона о судским таксама.

На основу изнетих разлога, применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу I изреке.

Туженом припада и право на накнаду трошкова насталих у ревизијском поступку. Тужени је поставио опредељен захтев за накнаду трошкова на име састава ревизије од стране адвоката и на име судске таксе на ревизију. Сходно томе, туженом је досуђен износ од 692.895,00 динара и то: за састав ревизије од стране адвоката у износу од 75.000,00 динара, на име судске таксе на ревизију у износу од 617.895,00 динара.

У складу са наведеним, одлучено је као у ставу II изреке ревизијске пресуде.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић